KIKA

LAUKINIŲ PAUKŠČIŲ PRIEŽIŪRA ŽIEMĄ

UŽSUK PASITARTI

Atėjus žiemai, labai svarbu pasirūpinti ir laukiniais paukščiais, nes šaltu ir sniegingu metų laiku jie negali susirasti maisto patys. Be to, mūsų kieme ar balkone įrengtoje lesykloje susirinkęs margas sparnuočių būrys praskaidrins mūsų kasdienybę ryškiausiais atspalviais ir suteiks daug džiaugsmo.

KADA PRADĖTI LESINTI?

Geriausia paukščius pradėti lesinti vos tik paspaudus pirmajam šaltukui ar tik iškritus sniegui. Negalima paukščių lesinti šiltuoju metų laikotarpiu – vėlyvą pavasarį, vasarą ar rudenį. Tokiu metų laiku jie gali maisto susirasti patys, o lesinant papildomai galime juos pražudyti. Lesinami ištisus metus paukščiai pripranta gauti maisto ir nesiruošia išskristi žiemoti į šiltuosius kraštus, o žiema daugeliui rūšių gali būti pražūtinga.

Pradėti lesinti paukščius niekada nevėlu. Ypač svarbus paukščių maitinimas antrojoje žiemos pusėje, kuomet maisto atsargų gamtoje beveik nebelieka, o paukščiai jų negali patys susirasti dėl besikaitaliojančių oro sąlygų.

Labai svarbu pradėjus lesinti paukščius tai daryti visą šaltąjį metų sezoną. Paukščiai pripranta pastoviose vietose surasti jiems paliekamo maisto ir jas lanko reguliariai, tomis pačiomis valandomis.

Todėl, jeigu nesate tikri, kad galėsite paukščius lesinti visą žiemą, geriau šio darbo nesiimti.

KUO LESINTI IR KO REIKIA VENGTI?

Jei norite savo įrengtoje lesykloje sulaukti kuo daugiau ir kuo įvairesnių paukščių, būtina parinkti ir kuo įvairesnį lesalą. Kuo platesnį asortimentą pasiūlysite, tuo sveikiau maitinsis paukščiai, o jūs lesyklėlėje sulauksite didesnės paukščių įvairovės.

Labai svarbu, kad jūsų pateikiamas lesalas nebūtų sūdytas, supelijęs, pažeistas parazitų, taip pat negalima siūlyti ir chemikalais apdorotų grūdų ar sėklų. Paukščiai tokių produktų neatsisako, bet tai gali juos pražudyti. Ypač reikia vengti supelijusių produktų – jie paukščiams nuodingi.

Labai pavojinga paukščius lesinti juoda rugine duona – ji ima rūgti dar paukščio gurklyje, blogai virškinama, ypač esant šalčiams.

Paukščiams negalima duoti citrusinių vaisių (apelsinų, citrinų, greipfrutų), bananų žievės ir kai kurių džiovintų vaisių.

Vienas populiariausių ir paukščių mėgstamų lesalų yra **nelukštentos saulėgrąžos**. Saulėgrąžose gausu riebalų, tad jos yra labai svarbus energijos šaltinis smulkiems paukščiams. Tai, palyginti, pigu, jų galima nusipirkti beveik kiekvienoje didesnėje parduotuvėje.

Svarbu nepamiršti, kad paukščių negalima lesinti kepintomis ir sūdytomis saulėgrąžomis.

Zylėms, bukučiams, geniams ir kitiems smulkiems vabzdžius lesantiems paukščiams taip pat labai patinka linų ir spygliuočių medžių sėklos, nesūdyti lašiniai, šviesi duona, varškė, kruopos, obuoliai. Lesalui taip pat tinka sėmenys, aguonos, soros, avižos. Per šalčius drėgnas lesalas greitai sukietėja, todėl duonos trupinius geriausia maišyti su aliejumi – tuomet jie išlieka minkšti.

Labai sveikas ir sotus lesalas – **žemės riešutai**. Šių riešutų galima įsigyti daugelyje maisto prekių parduotuvių. Tai gana universalus lesalas, kurį galima pilti ir į įvairaus tipo lesyklas, ar berti tiesiog ant žemės. Riešutai, kaip ir saulėgrąžos, negenda net ir ilgesnį laiką gulėdami lesyklose.

Gyvūnų prekių parduotuvėse galima įsigyti specialius paukščių **lesalo rutuliukus**, kurie yra tvirtai supresuoti bei apsukti specialiu tinkleliu. Pakabinus tokį lesalo rutuliuką ant medžio šakos ar palangės, paukščiai ant jo nutupia ir, kojomis laikydamiesi už tinklelio, mėgaujasi subalansuotu lesalu.

Parduotuvėse taip pat galima įsigyti laukiniams paukščiams paruoštų **lesalo mišinių**, kuriuose gausu įvairių sėklų ir kruopų, tinkančių įvariausių rūšių sparnuočiams. Toks lesalas tinkamas ir berti į lesyklas, ir palikti tiesiog ant žemės.

Lesyklose dažniausiai lankosi mažieji mūsų krašto sparnuočiai: zylės, sniegenos, žvirbliai, kartais užsuka migruojantys paukščiai. Tačiau turėtume nepamiršti ir didžiųjų paukščių – gulbių, ančių. Šie sparnuočiai žiemą dažniausiai būriuojasi neužšąlančių vandens telkinių pakrantėse. Šiuos paukščius galima lesinti grūdais, taip pat galima palepinti baltos duonos gabalėliais.

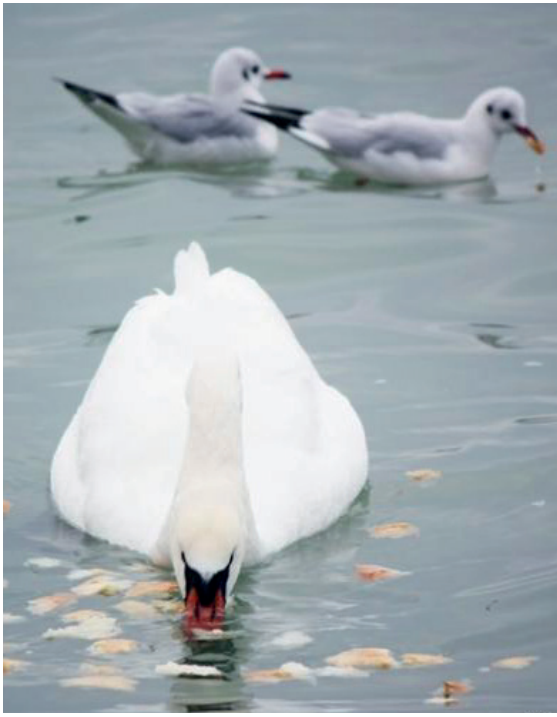

KUR LESINTI?

Lesyklos gali būti įvairių tipų, tačiau populiariausios ir lengviausiai įrengiamos yra šios: stacionari lesykla, namelio tipo lesykla, iš plastikinio butelio pagaminta lesykla, tinklelis.

Lietuvoje įprasta paukščius lesinti ant virvutės pakabintais lašiniais, tačiau, norint pritraukti daugiau paukščių, patartina pakabinti specialią lesyklėlę.

STACIONARI LESYKLA

Ši lesykla dažniausiai būna su viena pagrindine platforma, ant kurios ir beriamas visas lesalas. Stacionarios lesyklos dažnai statomos erdvesniuose kiemuose, parkuose, prie mokyklų, darželių. Šios lesyklos privalumas – ji yra didelė. Paukščiai, turėdami daugiau erdvės, drąsiau joje jaučiasi, ir vienu metu čia gali tilpti daugiau paukščių.

NAMELIO TIPO LESYKLA

Paprasčiausia ir populiariausia lesykla ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje – mažo namelio ar dėžutės formos, su stogeliu nuo sniego, lietaus ir šlapdribos. Šio tipo lesyklos turi platformą ir yra uždengtos šlaitiniu stogeliu, kurį laiko arba kampuose esančios kartelės, arba dvi sienelės. Labai populiarios mažus jaukius namelius primenančios lesyklos, spalvoti cilindro formos nameliai. Tokios puošnios lesyklos ne tik tarnauja paukščių globai žiemą, bet ir yra puiki sodo ar kiemo puošmena.

CILINDRINĖ LESYKLA

Labai patogios ir dailios yra – cilindro formos lesyklos. Jos gali būti kelių tipų. Vienos – aptrauktos metaliniu/vieliniu tinkleliu, į tokias dažniausiai beriami riešutai, kuriuos paukščiai noriai lesa.

Kitos lesyklėlės gali būti medinės, jos turi natūralią medžio tošies sienelę, todėl paukščiai gali patogiai įsikibti ir mėgautis įbertu lesalu.

IŠ PLASTIKINIO BUTELIO PAGAMINTA LESYKLA

Vienas iš ekonomiškiausių būdų įsirengti paukščių lesyklą – pasigaminti ją panaudojant tuščius plastikinius butelius. Yra keli tokių lesyklų gaminimo variantai. Išpjovus šonuose angas, galima jas naudoti kaip paprastas, nuolat papildomas lesyklas, kurios kabinamos ant šakos. Tokias lesyklas labai mėgsta naminiai žvirbliai ir karklažvirbliai.

Kitas būdas pasigaminti lesyklą – biriu lesalu pripildytas ir apverstas butelis įstatomas į vielos kilpas, pritvirtintas prie lentelės, virš mažos aikštelės. Taip pritaikytas plastikinis butelis tampa savaiminio dozavimo lesykla, iš kurios lesalas byra po truputį. Tokią lesyklą patogu užpildyti ir maisto joje pakanka ilgesniam laikui. Tačiau yra ir minusas – plastikiniai buteliai dažnai blizga saulėje ir taip baido paukščius. Šią problemą galima išspręsti butelį nudažius neryškia (pilka, ruda) spalva, aprišus neryškia medžiaga arba uždengiant jį kerpėmis, samanomis ar medžių žieve.

TINKLELIS

Pats paprasčiausias būdas pateikti paukščiams lesalą – supilti jį į tinklelio maišelį. Į tokio tipo lesyklą patogu suberti riešutus. Supylus žemės arba lazdyno riešutus į tinklelio maišelį atvirasis galas užrišamas ir pakabinamas ant medžio šakos arba krūme. Svarbu nepamiršti nukabinti ištuštėjusių tinklelių.

Prie šio tipo lesyklų galima priskirti ir specialius metalinius įrengimus, ant kurių galima užverti nesūdytus ir nerūkytus lašinių gabalėlius. Tokį lesalą labai mėgsta zylės.

Kabančius lašinius zylutės doroja be didesnio vargo, tačiau kitiems paukščiams gana sunku įsikibti į juos, jau nekalbant apie lesimą. Kad paukščiai lašinių gabaliuko nenutrauktų iš karto, patartina naudoti gabalėlį su odele ir kabinimo virvutę perverti per ją. Galima ant virvutės sukabinti keleto rūšių lesalą (pvz., lašinius, perpjautą obuolį, žemės riešutus ir pan.) ir taip pagaminti vaišių rinkinuką.

KADA NUSTOTI LESINTI?

Paukščiai kasdien apskrenda nemažą teritoriją, patikrina maisto atsargas, tad, jei lesykloje maisto bus nuolat, paukščiai bus dažni jūsų svečiai. Stipriai lyjant, sningant ar užsitęsus dideliems šalčiams jūsų įrengtas lesyklas aplankys ir migruojantys paukščiai – jiems labai svarbu gerai maitintis tolimų skrydžių metu.

Kada baigti lesinimo sezoną, parodys patys paukščiai – jie nustos lankytis lesyklose. Tai reikš, kad paukščiai jau gali susirasti maisto patys. Tik nereikia skubėti ir net jeigu sparnuotųjų svečių nesulaukiate kelias dienas, tai nereiškia, kad lesinimo sezonas jau baigėsi. Ypač ankstyvą pavasarį pasitaiko kelias dienas išsilaikančių šalnų ir tuomet vėl greitai sulauksite lesyklos svečių.

© „KIKA GROUP“, 2016